

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР ПРВОМ ИЗДАЊУ	7
ПРЕДГОВОР ДРУГОМ ИЗДАЊУ	9
1. УВИЂАЈ САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА	11
1.1. СПЕЦИФИЧНОСТИ УВИЂАЈА САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА	13
1.1.1. УВОД	13
1.1.2. ЦИЉ ИЗУЧАВАЊА ПРЕДМЕТА	17
1.1.3. ПОЈАМ И ЗАКОНСКИ ОСНОВ ВРШЕЊА УВИЂАЈА САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА	18
1.1.4. СПЕЦИФИЧНОСТИ УВИЂАЈА САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА	19
1.2. МЕТОДЕ ФИКСИРАЊА ЛИЦА МЕСТА САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ	22
1.2.1. МЕТОД ИЗУЗИМАЊА	23
1.2.2. ФОТОГРАФИСАЊЕ И ВИДЕОСНИМАЊЕ	25
1.2.3. ГРАФИЧКИ МЕТОД	26
1.2.4. ВЕРБАЛНИ МЕТОД	27
1.3. СПЕЦИФИЧНОСТИ ЕЛЕМЕНАТА УВИЂАЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ	30
1.3.1. СПЕЦИФИЧНОСТИ ЗАПИСНИКА О УВИЂАЈУ	30
1.3.2. СПЕЦИФИЧНОСТИ ФОТОДОКУМЕНТАЦИЈЕ СА УВИЂАЈА	32
1.3.3. СПЕЦИФИЧНОСТИ СКИЦЕ ЛИЦА МЕСТА САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ	35
1.3.4. СПЕЦИФИЧНОСТИ СИТУАЦИОНОГ ПЛАНА ЛИЦА МЕСТА САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ	36
1.3.5. СПЕЦИФИЧНОСТИ ОСТАЛИХ ПРИЛОГА У УВИЂАЈНОЈ ДОКУМЕНТАЦИЈИ	38
1.4. ПРАКТИЧНА ПОСТУПАЊА	39
1.5. ТЕХНИЧКА НА ЧЕЛА ИЗРАДЕ УВИЂАЈНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ	41
1.5.1. НАЧЕЛО ОБЈЕКТИВНОСТИ	41
1.5.2. НАЧЕЛО УСАГЛАШЕНОСТИ	43
1.5.3. НАЧЕЛО СВЕОБУХВАТНОСТИ	44
2. ОСНОВНА ТЕХНИЧКА ПРЕДЗНАЊА	47
2.1. ЕЛЕМЕНТИ ТЕХНИЧКОГ ЦРТАЊА	49
2.1.1. МАТЕРИЈАЛ ЗА ЦРТАЊЕ И ТУШИРАЊЕ	49
Графитне оловке	49
Оловке у боји (дрвене боје)	50
Гуме за брисање	51
Хартија за цртање	52
Тушеви	53
Фломастери	53
Летрасет	53
2.1.2. ПРИБОР ЗА ЦРТАЊЕ И ТУШИРАЊЕ	55
Троуглови	55
Лењир	56
Шестар	56
Угломер	56
Кривуљари	57
Размерник	57
Шаблони	58
Цртање табле	58
Лењир са главом	58
Рапидографи	59
2.1.3. ФОРМАТИ ЦРТЕЖА	59
2.1.4. ТЕХНИЧКО ПИСМО	61
2.1.5. КОТИРАЊЕ СКИЦЕ И СИТУАЦИОНОГ ПЛАНА	63
2.2. ОСНОВНИ ГЕОМЕТРИЈСКИ ПОЈМОВИ И КОНСТРУКЦИЈЕ	68
2.2.1. ОСНОВНИ ГЕОМЕТРИЈСКИ ПОЈМОВИ	68
– Тачка и одређивање положаја тачке у равни	69
– Дуж и одређивање положаја дужи у равни	72
– Кружница и елементи кружнице	73
– Угао и многоугли	76

2.2.2. ОСНОВНЕ ГЕОМЕТРИЈСКЕ КОНСТРУКЦИЈЕ	83
Симетрала дужи	83
Симетрала угла	84
2.3. ПРОЈЕКЦИЈА И ЊЕНА ПРИМЕНА У КРИМИНАЛИСТИЧКОМ СКИЦИРАЊУ	87
2.3.1. ПОЈАМ И ВРСТЕ ПРОЈЕКЦИЈЕ	87
– Централна пројекција	87
– Паралелна пројекција	88
– Ортогонална пројекција	88
2.3.2. ОРТОГОНАЛНЕ ПРОЈЕКЦИЈЕ ВОЗИЛА	90
2.3.3. ПРИКАЗИВАЊЕ ПУТА ЦРТЕЖИМА	92
– Ситуациони план пута –	92
– Попречни профил пута	93
– Уздужни профил пута –	94
2.4. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ САОБРАЋАЈНЕ ТЕХНИКЕ	99
2.4.1. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ	99
2.4.2. ОСНОВНА ОПРЕМА ПУТА	102
Смерокази	103
Мачије очи	104
Рефлектујући маркери	105
Километарске ознаке	105
Ограде	108
Саобраћајни знакови	111
Телефони	113
Осветљење пута	116
2.4.3. ПРИКАЗИВАЊЕ САОБРАЋАЈНЕ СИГНАЛИЗАЦИЈЕ НА СИТУАЦИОНОМ ПЛАНУ	117
3. КРИМИНАЛИСТИЧКО СКИЦИРАЊЕ	119
3.1. ИЗРАДА СКИЦА ЛИЦА МЕСТА САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ	121
3.1.1. ПОЈМОВНО РАЗГРАНИЧЕЊЕ	121
3.1.2. ФАЗЕ ИЗРАДЕ СКИЦА НА ЛИЦУ МЕСТА	122
1–2) Упознавање са догађајем и местом саобраћајне незгоде	123
3) Скицирање саобраћајне површине и објеката око пута	128
4) Скицирање возила, лица и трагова	129
5) Мерење и уношење података у скицу	132
Одређивање положаја тачке, тачкастих и концентрисаних трагова	133
Одређивање положаја линијских трагова	138
Одређивање положаја возила	140
6) Рекапитулација и усуглашавање	140
3.1.3. НАЈЧЕШЋЕ ГРЕШКЕ ПРИ ЦРТАЊУ СКИЦА	141
Појмовно неразграничење	141
Некоректан међусобни положај предмета и трагова	144
Величине предмета и трагова нису пропорционалне	145
Величина цртежа не одговара величини папира	146
На скици нема места за котирање важних дужина	148
3.2. МЕРЕЊА НА ЛИЦУ МЕСТА САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ	150
3.2.1. ОПШТЕ О МЕРЕЊИМА	150
3.2.1.1. ЦИЉЕВИ МЕРЕЊА	150
3.2.1.2. ОПРЕМА ЗА МЕРЕЊЕ	153
3.2.1.3. МЕРЕ ТЕХНИЧКЕ ЗАШТИТЕ	154
3.2.2. МЕРЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ВЕЛИЧИНА НА ЛИЦУ МЕСТА	155
3.2.2.1. МЕРЕЊЕ ДУЖИНА	156
Методe мерења дужина	157
Појединачно мерење дужина	161
Мерење у низу	162
Мерење растојања тачке од правца	164
Мерење ширине коловоза	166
3.2.2.2. МЕРЕЊЕ ХОРИЗОНТАЛНИХ УГЛОВА	167
3.2.2.3. МЕРЕЊЕ НАГИБА	168
Изражавање (срачунавање) нагиба косина терена	169
Мерење средњег нагиба косине терена	170
Изражавање нагиба коловоза	171
3.2.2.4. МЕРЕЊЕ ПРАВИЛНИХ КРУЖНИХ КРИВИНА	172

1. Мерење помоћу две тангенте и тетиве	173
2. Мерење помоћу тетиве и висине лука над тетивом	175
3. Мерење помоћу угла и тачке на симетрални угла	177
4. Мерење помоћу угла и две тангенте	178
5. Мерење помоћу три тачке	180
3.2.2.5. МЕРЕЊЕ НЕПРАВИЛНИХ ТРОТОАРСКИХ ЗАБОЉЕЊА	181
1. Тетивно мерење	181
2. Тангентно мерење	183
3. Ортогонално мерење	184
4. Мерење методом лучног пресека	185
3.2.2.6. МЕРЕЊЕ ХОРИЗОНТАЛНИХ КРИВИНА ПУТА	186
Методе за мерење хоризонталних кривина пута	188
Просте методе мерења хоризонталних кривина	189
Задатак мерења хоризонталне кривине пута	190
Кориговани метод узастопних троуглова	191
3.2.2.7. – СИСТЕМИ МЕРЕЊА	197
Ортогонални систем мерења	197
Предности и недостаци ортогоналног метода мерења	197
Троугаони систем мерења	198
3.2.3. СПЕЦИФИЧНОСТИ МЕРЕЊА КОД ПОЈЕДИНИХ ТИПОВА САОБРАЋАЈНИХ НЕЗГОДА	202
3.2.4. МЕРЕЊЕ ТРАГОВА КОЧЕЊА	210
3.2.5. СПЕЦИФИЧНОСТИ УВИЂАЈА У РАСКРСНИЦАМА	216
3.2.5.1. НАЧИНИ РЕГУЛИСАЊА ПРАВА ПРВЕНСТВА НА РАСКРСНИЦИ	216
„Нерегулисане“ раскрснице	217
Раскрснице регулисане знаком „троугао“	219
Раскрснице регулисане знаком „стоп“	220
Раскрснице регулисане светлосним сигналима (семафорима)	222
Раскрснице које регулишу овлашћена службена лица	223
3.2.5.2. МОГУЋНОСТИ МЕРЕЊА У РАСКРСНИЦАМА	224
Мерење раскрсница	225
Одређивање положаја предмета и трагова у раскрсници	227
Одређивање прегледности у раскрсници	229
3.3. ИЗРАДА СИТУАЦИОНИХ ПЛАНОВА ЛИЦА МЕСТА САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ	231
3.3.1. РАЗМЕРА	231
3.3.1.1. ПОЈАМ РАЗМЕРЕ И НАЈВЕЋА ГРЕШКА РАЗМЕРЕ	231
Највећа грешка размере (тачност размере)	233
Лењир–размерник и размерници на цртежу	234
3.3.1.2. ВРСТЕ РАЗМЕРЕ У КРИМИНАЛИСТИЧКОМ СКИЦИРАЊУ	235
Детаљ цртежи	236
Одређена приближна размера	236
Карикирана размера	238
3.3.2. ФАЗЕ ИЗРАДЕ СИТУАЦИОНОГ ПЛАНА	239
1. Анализа и мисаона реконструкција догађаја	239
2. Избор размере и формата цртежа	240
3. Цртање цртежа оловком	241
4. Туширање цртежа	241
Котирање ситуационих планова	242
5. Оплемењивање и завршавање цртежа	243
Легенда	243
Заглавље	243
Бојење ситуационих планова	244
Коришћење шаблона	244
Коришћење летрасета	245
3.3.3. ФОТОГРАМЕТРИЈА И ДРУГЕ НОВЕ МЕТОДЕ	245
3.3.3.1. ФОТОГРАМЕТРИЈА	245
Појам фотограметрије	245
Поступак на терену	249
Место и улога фотограметрије	251
3.3.3.2. ТРОДИМЕНЗИОНАЛНА АНАЛИЗА МЕРНИХ ФОТОГРАФИЈА ПОМОЋУ РАЧУНАРА	253
ПРИЛОЗИ	259
ЛИТЕРАТУРА	309